

MARIA DEL CARME ALCOVER PINÓS

BIOGRAFIA

Maria del Carme Alcover Pinós va nèixer a Massalió (Terol) el 1952. Va estudiar Filologia Romànica a la Universitat de Saragossa, lloc on viu des d'aleshores. El 1987 va obtenir el títol de «Mestra de català» per la Universitat Autònoma de Barcelona. Uns anys més tard comença a desenvolupar la tasca com a professora de llengua i literatura catalanes en diferents centres de la Franja, exactament al curs escolar 1984-1985, quan aleshores era conseller de Cultura del Govern d'Aragó José Ramon Bada, el qual aconsegueix introduir el català a les escoles. Fins a l'any 2000 ocupa diferents llocs com a docent de català a Fraga i a Saragossa (a l'Escola Universitària de Professorat d'EGB de la Universitat de Saragossa), i a partir de l'any 2001 és nomenada tècnic de llengües al Govern d'Aragó.

Va coordinar durant uns anys el *Seminari Permanent de llengua catalana* de la DGA i va dur a terme publicacions sobre ensenyament de la llengua: *Materials didàctics d'ensenyament primari* (1992) i *Sac de paraules. Vocabulari escolar del català parlat a la Franja* (1995). Alcover va ser pionera en l'ensenyament del català a l'Aragó i per aquest motiu, per la trajectòria i

per la feina constant duta a terme durant dècades, va rebre el *Premi Franja. Cultura i Territori*, guardó de l'associació «Iniciativa Cultural de la Franja». Ha estat, a més, col·laboradora de revistes com *Batecs*, *Sorolla't*, *Temps de Franja* o *Kalat-Zeyd*, activitats que durant un temps va decidir abandonar després de dècades d'activisme lingüístic. L'any 2000 publica amb Artur Quintana el volum *Plans reguladors d'Ensenyament de l'Aragonès i el Català a l'Aragó*, i el 2005 *Un nom per a tu. Índex de noms propis*, en edició trilingüe (aragonès, castellà i català). També ha obtingut premis al «Concurso de Coplas Aragonesas en Lengua Catalana de las Fiestas del Pilar» convocat per l'Ajuntament de Saragossa, concretament els anys 2006 i 2019.

A banda de traductora esporàdica, és escriptora en prosa i poesia. Els textos, tanmateix, es troben dispersos en antologies i revistes, motiu pel qual es complica resseguir una revisió global com a cultivadora d'aquest gènere, però pot observar-se una temàtica comuna que gira entorn de la terra on va nàixer, el *mas* de la infantesa o les tasques del camp.

BIBLIOGRAFIA

Obra de l'autora

ALCOVER, Maria del Carme (1995): *Sac de paraules: vocabulari escolar del català parlat a La Franja*. Zaragoza: Centro del Libro de Aragón.

ALCOVER, Maria del Carme / QUINTANA, Artur (2000): *Plans reguladors d'ensenyament de l'aragonès i el català a l'Aragó*. Zaragoza: Edicions de l'Astral.

ALCOVER, Maria del Carme (2005): «L'últim llaüter de l'Ebre. Un homenatge a Jesús Moncada». *Rolde: Revista de cultura aragonesa*, 113, pp., 30-41.

ALCOVER, Maria del Carme (2005): *Un nombre para ti / Un nombre ta tu / Un nom per a tu*. Zaragoza: Gobierno de Aragón.

ALCOVER, Maria del Carme (1992): *Materials Didàctics d'Ensenyament Primari*. Zaragoza: Gobierno de Aragón-Departamento de Cultura y Educación.

Bibliografia sobre l'autora

GIRALT, Javier / MORET, María Teresa (2020): «*La branca silenciada: Voces femeninas en la poesía de la Franja de Aragón*». *Tropelías. Resvista de la Literatura y Literatura Comparada*, n. 7, pp. 142-158

<https://papiro.unizar.es/ojs/index.php/tropelias/article/view/4657>

MORET, Hèctor (1998): *Indagacions sobre llengua i literatura catalanes a l'Aragó*. Calaceit: Associació Cultural del Matarranya-Institut d'Estudis del Baix Cica, I.E.A.

<https://books.google.es/books?id=9C0J3omPM18C&printsec=copyright#v=onepage&q&f=false>

MORET, Hèctor (2014): «Breu diccionari d'escriptura i escriptors contemporanis en català a l'Aragó». *Alazet*, 21, p. 33-72

<http://revistas.iea.es/index.php/ALZ/article/view/309>

MORET, Hèctor (2022): «A propòsit de la poesia contemporània en català a l'Aragó».

GIRALT, J. / NAGORE, F.: *Aragonés y catalán en la literatura de Aragón*. Zaragoza: Prensas de la Universidad de Zaragoza, pp. 187-231.

<https://zaguan.unizar.es/record/118246/files/BOOK-2022-021.pdf>

VÍDEO POEMA

<https://www.youtube.com/watch?v=YfaZNyKMax0>

Cant a la terra

Vull anar a les planes, pare,
a les planes vull anar
a palsigar els terrossos d'arena i fang,
a omplir-me de cribasses els dits plens de
fam,
i fondre les venes en llim i brac,
perquè m'entre a les entranyes
la terra saba de pa

Vull anar a les planes, pare,
a les planes vull anar
a relligar-me en sarments
de vinyes i sentiments
que sempre m'han assaltat.

Vull anar a les planes, pare,
a les planes vull anar
a escoltar el garbí tebi
que sempre em va a acaronar,

i a regirar les solades
de les negres oliveres
i de les armeleretes tendres
que són a punt de plegar
Vull anar a les planes, pare,
a les planes vull anar
a espigolar el romer
que neix a la vora els marges,
i a fer-te un manollet
de brots i rissetes verdes

Vull anar a les planes, pare
a les planes vull anar
que ja passen les ovelles
que se'n van a pasturar
i em saluden cada dia
i no les puc descuidar
(*Lletres captives, Memor Terra*)

Al recopilatori que es titula *Lletres captives*, presenta un conjunt de sis composicions amb una temàtica comuna, Massalió, la infància i la gent, que conclou amb un poema amb el mateix títol i que poc té a veure amb les estampes costumistes dels cinc anteriors, però sí amb una de les seues passions, la llengua materna que ha portat al capdavant amb dedicació durant dècades:

Lletres captives

Lletres ferides,
lletres cegues,
lletres pansides,
lletres mossegades,
lletres humiliades,
lletres aspres i despullades,
lletres marginals i pròximes,
lletres de set i terra,
lletres de pas i frontera.
Per què us amagueu de mi
si jo us porto tan altes.

(Lletres captives, Memor Terra)

ENLLAÇOS

- **Academia Aragonesa de la Lengua**

<https://www.academiaaragonesadelalengua.org/la-academia/academicos/ma-del-carmen-alcover-pinos>

<https://arainfo.org/lo-gobierno-daragon-nombra-a-los-primers-miembros-de-lacademia-aragonesa-da-luenga/>

<https://www.unizar.es/noticias/siete-especialistas-de-la-universidad-de-zaragoza-entre-los-primeros-miembros-de-la>

- ***Temps de Franja***

<https://tempsdefranja.org/suplements/temps-descola-pdf/>

https://issuu.com/temps_de_franja/docs/tdf-132-web/1

<https://fdocuments.ec/document/temps-de-franja-129-abril-2016.html?page=14>

- ***Lletres Ebrenques***

<http://lletresebrenque.blogspot.com/2011/12/unitat-34-la-recerca-literaria-la.html>